

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

GRAFİK VE FOTOĞRAF

TEMEL FOTOĞRAF ÇEKİMİ

ANKARA, 2009

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR.....	i
AÇIKLAMALAR.....	ii
GİRİŞ.....	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1.....	3
1. ÇEKİM ÖNCESİ HAZIRLIK İÇİN DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR.....	3
1.1. Makine Seçimi	3
1.2. Fotoğraf Makinesinin Tutulması.....	4
1.3. Bellek Kartı Takılması	5
1.3.1. Film takılması	5
1.3.2. Bellek Kartı Takılması	6
1.4. Obje ya da Konu Seçme:.....	6
1.5. Kompozisyonun Oluşturulması.....	7
1.6. Diyafram	11
1.7. Bakaç (Vizör):.....	11
1.8. Enstantane:	12
UYGULAMA FAALİYETİ	13
ÖLÇME DEĞERLENDİRME.....	15
ÖĞRENME FAALİYETİ-2.....	16
2. ÇEKİM YAPARKEN DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR	16
2.1. Konu Seçimi	16
2.1.1. İç Mekânlar	16
2.1.2. Hayvanlar	17
2.1.3. Mimari.....	18
2.1.4. Hareketli Konular	19
2.1.5. Manzara.....	20
2.1.6. Portreler.....	21
2.1.7. Yakın (makro) Çekim	23
2.2. Diyafram – Örtücü Öncelikli Çekim Seçimi	23
2.2.1. Diyafram ve Enstantane	23
2.2.2. Enstantane	24
2.2.3. Pan Yapma	25
2.2.4. Hareketin Dondurulması	26
2.2.5. Manuel Pozlandırmalar	27
UYGULAMA FAALİYETİ	28
KONTROL LİSTESİ.....	33
ÖLÇME DEĞERLENDİRME.....	34
ÖĞRENME FAALİYETİ-3.....	35
3. FOTOĞRAF DEĞERLENDİRMEDE DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR.....	35
3.1. Fotoğrafta Oluşan Hataların Analizi	35
3.2. Fotoğrafın Değerlendirilmesinde Dikkat Edilecek Noktalar.....	38
3.3. Fotoğraf Üretim ve Değerlendirme Ölçütleri.....	39
3.3.1. Biçimsel Ölçütler	39
3.3.2. İçerik Ölçütleri	41
UYGULAMA FAALİYETİ	42
ÖLÇME DEĞERLENDİRME.....	44
CEVAP ANAHTARLARI	45
KAYNAKÇA	46

AÇIKLAMALAR

KOD	213GIM109
ALAN	Fotoğraf ve Grafik
DAL/MESLEK	Ortak Alan
MODÜLÜN ADI	Temel Fotoğraf Çekimi
MODÜLÜN TANIMI	Fotoğrafçılıkta, konuya ve ortama uygun fotoğraf çekebilme kurallarının kazandırıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/24
ÖN KOŞUL	Bu modülün ön koşulu yoktur.
YETERLİK	Konuya ve ortama uygun fotoğraf çekmek
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Gerekli ortam ve araçlar sağlandığında, konuya ve ortama uygun fotoğraf çekebileceksiniz. Amaçlar Uygun ortam sağlandığında; 1. Çekim öncesi hazırlıkları eksiksiz yapabileceksiniz. 2. Işık ve kompozisyon ilkelerine uygun fotoğraf çekimi yapabileceksiniz. 3. Çekilen fotoğrafların analizini yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Donanım: Fotoğraf makinesi, internet, örnek fotoğraflar, bilgisayar. Ortam: Sınıf ortamı, fotoğraf çekim stüdyoları, açık alan
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Her faaliyet sonrasında o faaliyetle ilgili değerlendirme soruları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmeniniz modül sonunda size ölçme aracı (uygulama, soru-cevap) uygulayarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili öğrenci,

Fotoğraf çekimi her zaman ve her yerde yapılabilir fakat her zaman ve her yerde aynı kurallar geçerli değildir. İyi fotoğraf çekebilmenin temelinde belli bir birikimin ışığında yapılan seçimler yatar.

Hemen hemen her fotoğraf, ister bir manzara, ister bir grup insan ya da tarihî bir yapıt olsun daha da geliştirilebilir. ‘‘Fotoğraf’’sözcüğü, ışıkla yapılan resim anlamına gelir. Bir fotoğrafçının başarısı, işlediği konudan bağımsız olarak bir sahnenin atmosferini izleyiciye ne kadar aktarabildiğine bağlıdır. Kalıcı olabilmiş bir fotoğrafın şans eseri çekildiğine çok ender rastlanır. Çoğu zaman, doğru anda doğru yerde olmak sabır isteyen uzun bir çalışma gerektirir. Teknolojinin gelişmesiyle ortaya çıkan ileri teknoloji fotoğraf makineleri ve aksesuarları her türlü kolaylığı sağlasa da, sadece iyi pozlandırılmış, netlik ayarı yapılmış bir görüntü, iyi bir fotoğraf için tek başına yeterli değildir.

Bu modül ile amacınıza uygun fotoğraf makinesiyle uygun kompozisyon yaratarak diyafram veya enstantane öncelikli çekimler yapabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti ile fotoğraf çekimi öncesi hazırlıklarını eksiksiz yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Okulunuzun bulunduğu bölgede fotoğraf stüdyolarını ziyaret ederek fotoğraf çekimi öncesi yapılan hazırlıklar hakkında bilgi alınız. Aldığınız bilgileri sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. ÇEKİM ÖNCESİ HAZIRLIK İÇİN DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

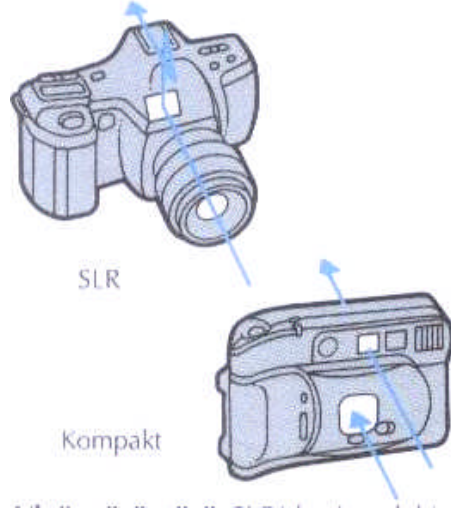
1.1. Makine Seçimi

Fotoğraf, çağdaş insanın yaşama alanının her köşesine çeşitli sebeplerle yerleşmiş durumdadır. Vesikalıklar, düğün, nişan, mezuniyet gibi hayatımızın özel anlarının yanı sıra bilimsel araştırmalara kadar her konuda fotoğrafçılıkla iç içe yaşıyoruz.

Her zaman daha yenisi sunulan ve neredeyse günler içinde eski kalabilen teknoloji, bu alanda da birçok kolaylıklar getirmektedir. Ancak iyi bir fotoğraf çekmek için bu yeterli olmayacaktır ve görüldüğü kadar kolay bir iş değildir. İyi bir çekimin arkasında biraz bilim, sanat görüşü, teknik bilgi, tecrübe ve ilham yatar. İlham, içten gelen tecrübe ise zamanla kazanılan olgulardır. Ancak ilk üçü konusunda bir şeyler öğrenmek ve bu bilgilerle fotoğrafları daha güzel bir hâle getirmek mümkündür.

Günümüzün 35 mm'lik kompakt ve SLR fotoğraf makinelerinde giderek her şey otomatikleşmektedir. İstendiğinde otomatik ayarı devre dışı bırakarak tamamen elle ayarlanabilen makineler ise her iki özelliği de sunduğundan oldukça avantajlıdır.

Kompakt ve SLR arasında bir seçim yapmadan önce çekeceğiniz resim türüne karar vermeniz gerekir. Eğer yalnız şipşak resim istiyorsanız en iyi seçim bir kompakt makine olacaktır. Ancak çok özel bir görüntü yakalanmak isteniyorsa, çok sayıda çeşitli objektif ve aksesuarlar kullanılacaksa SLR makineler uygun olacaktır. SLR makinelerin başka üstünlüğü de görüntüyü çerçevelemekteki hassaslığıdır. Vizördeki (bakaç) görüntü objektifin gördüğünün aynısıdır. SLR makinelerin birçoğu, çok çeşitli objektiflere ve aksesuarlara sahiptir.(Resim 1)

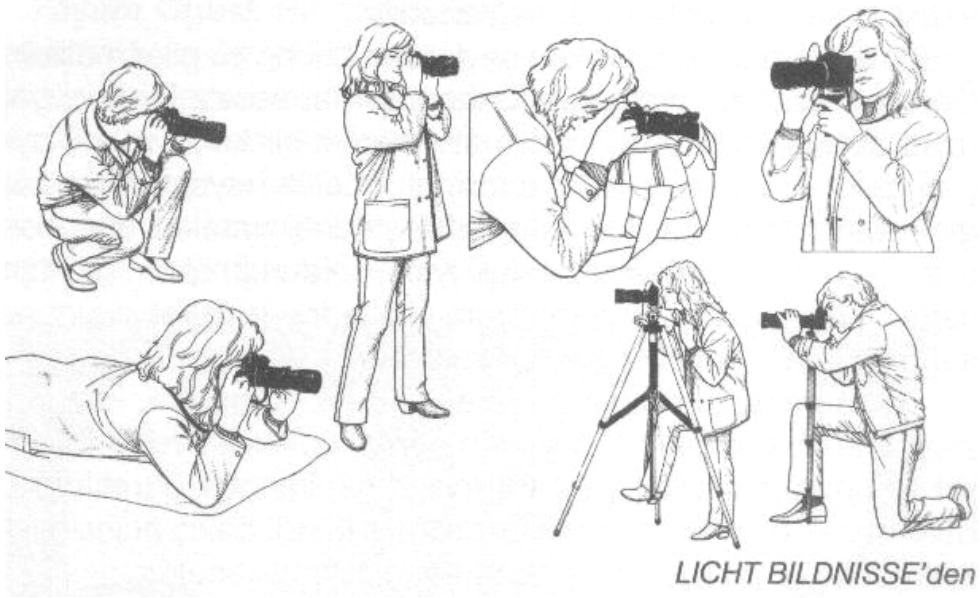
Resim 1.1: SLR ve kompakt makine

1.2. Fotoğraf Makinesinin Tutulması

Fotoğraf çekimi sırasında dikkat edilmesi gereken en önemli noktaların başında net bir görüntü elde etmek gelir. Net bir görüntü elde etme aşamasının en başında fotoğraf makinesinin tutuluşu özel bir önem taşır. Eğer kompakt, SLR ya da DSLR (dijital SLR) tipi bir makine kullanıyorsanız ve uzaktan çekim yapacaksanız tutma yerini sağ elinizle kavrayın ve makine gövdesi veya objektifi sol elinizle destekleyin ve dirseklerinizi hafifçe gövdenize dayalı tutun. Bu pozisyon size, fotoğraf makinenizin ayarlarını sol elinizin baş ve işaret parmağı ile daha rahat yapabilme imkânı verecek, sağ elinizle fotoğraf makinenizi hareket ettirmeden makineyi sarsmadan deklanşöre basmanızı sağlayacaktır.

Diz çökerek çekim yapmanız gerekirse destek sağlamak için dirseğinizin birini dizinize dayayın. Yavaş enstantanelerde makinenin tabanını uygun bir yüzeye dayayın veya tripot (uçayak) kullanın. Yere yakın çekimlerde ise ağırlığınızı iki dirseğinize eşit olarak dağıtarak uzanın. Gerekirse fotoğraf makinenizin altına çanta vb. destekleyici malzemeler kullanın. Uygulayacağımız bu kurallar size fotoğraf makinenizi hareket ettirmeden net fotoğraflar çekebilme imkânı sağlar.

Konuyla ilgili Resim 2' yi inceleyiniz.

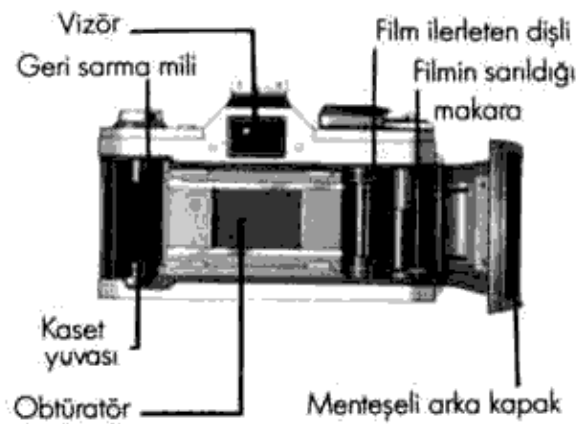
Resim 1.2: Fotoğraf çekimi

1.3. Bellek Kartı Takılması

Bellek kartlarını seçerken makinemize uygun olmasına dikkat etmeliyiz.

1.3.1. Film takılması

Film takarken film yüzeyi yeteri kadar çekilmeli sonra makinenin dışlarına filmin geçtiğinden emin olduktan sonra makinenin kapağını kapatıp film biraz sarılmalıdır. Birçok makine, kapatıldıktan sonra sarma işlemini otomatik olarak yapmaktadır. (Resim 3)

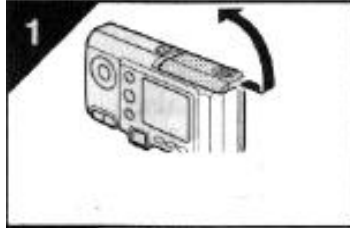
Sarma kolu

Resim 1.3: Film haznesi

1.3.2. Bellek Kartı Takılması

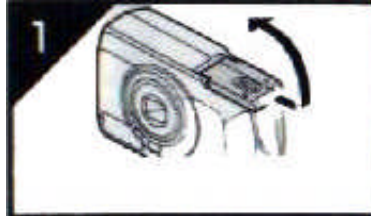
Teknolojinin gelişmesine paralel olarak dijital fotoğraf makinelerine takılan bellek kartlarının kapasiteleri de büyümektedir. Günümüzde artık yüzlerce hatta binlerce fotoğrafı bir belleğe depolayabilmekteyiz. Bellek kartlarını seçerken makinemize uygun olmasına mutlaka dikkat etmeliyiz. Hafıza kartınızı makinenize yerleştirirken:

- Kartı takmadan önce makinenizi kapatın, makinenizin kart slotu kapağını açın. (Resim 1.4)

Resim 1.4: Kart slotu

- Bellek kartınızı ok işareti doğrultusunda yerine oturtunuz. Kart yerine oturmadığında kartın doğru kart olup olmadığını ve yönünü kontrol ediniz. Kesinlikle zorlamayınız. (Resim 1.5)

Resim 1.5: Kartın takılması

- Bellek kartı slot kapağını kapatın.

1.4. Obje ya da Konu Seçme:

Fotoğrafın ilgi çekiciliğini, konu ve obje seçimi, kompozisyon ve teknik bilgiler oluşturur. Bu nedenle obje ve konu belirlerken bakış açınızı da iyi seçin. Fotoğrafını çekeceğiniz konuyu nasıl görmek istediğinizi düşünün. Sabit bir konunuz varsa (bina, ağaç vb.) etrafında biraz dolaştıktan sonra en iyi açıyı bulmaya çalışın. Perspektif hatalarını hesaba katmayı unutmayın (Perspektif: Gerçekte üç boyutu olan bir cismin iki boyuta indirildiğinde büyüklüğü ve biçimi arasındaki ilişkidir.). (Fotoğraf 1.1)

Fotoğraf 1.1: Fotoğraf örneği

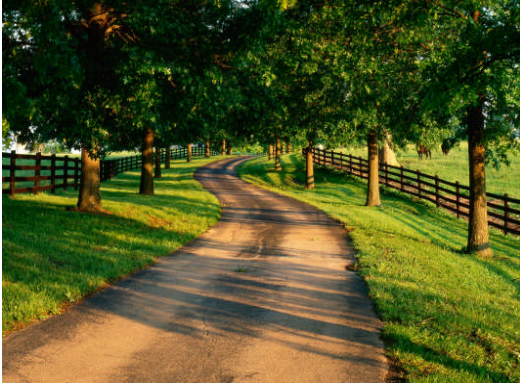
1.5. Kompozisyonun Oluşturulması

Güzel bir fotoğrafı, sıradan ve aceleyle çekilmiş bir fotoğraftan ayıran en önemli özelliklerden biri de güçlü ve iyi bir kompozisyondur. Kendine ait hikâyesi olan bir konu iyi bir kompozisyon oluşturur. Yani fotoğraf çekerken kompozisyonun öğelerini doğru bir biçimde yerleştirip bir farklılık oluşturduğunuzda iyi bir fotoğraf için ilk adımı atmış olursunuz.

Kompozisyonu oluşturmakta kullanacağınız öğelerin doğada çok sayıda örneği vardır. Bunlar çizgiler, dokular, hareket, sadelik, yinelemeler ve perspektif gibi araçlardır. Bu araçlar fotoğraflarınıza canlılık, denge ve kontrast sağlar. Bazen bir doku veya yineleyen biçimler güzel bir fotoğrafın tamamını oluşturabilir.

Çizgiler belki de doğada en sık gördüğümüz kompozisyon öğesidir. Etkili bir biçimde kullanıldığında çizgiler, gözlerimizle fotoğrafın üzerinde takip edilerek fotoğrafa anlam katar. Üç türlü çizgi vardır; yatay, dikey ve diyagonal. Bunlar fotoğraf içinde duruma göre

enerji ve devinim yaratır. Yatay çizgiler, fotoğrafı izleyenlerde durağanlık ve pastoral duygu oluşturur. Boş alanlar, tepelerin üst sınırı, göller, ırmaklar ve deniz manzaralarında yatay çizgiler oluşacaktır. Doğa fotoğraflarında en sık görülen yatay çizgi ise ufuk çizgisidir. Eğer kesintiye uğramamışsa ufuk çizgisi fotoğrafta oldukça durağan bir etki yaratacaktır. Uzun yatay çizgiler olan manzaralarda fotoğraf çekerken yatay kadrajı tercih etmelisiniz (Fotoğraf 1.2– Fotoğraf 1.3.). Dikey çizgiler ise fotoğrafınıza güç duygusu yerleştirir ve görsel güzelliğini artırır.

Fotoğraf 1.2: Fotoğraf örneği

Fotoğraf 1.3: Fotoğraf örneği

Doğa fotoğraflarında ağaç gövdeleri, çiçek dalları veya uzun otlar dikey çizgiler yaratır. Eğer dikkati obje üzerinden uzaklaştırmıyorsa dikey çizgileri fotoğrafınıza dâhil etmeye çalışın.

Diyagonal çizgiler fotoğraflarınıza diğer çizgi türlerine göre daha fazla enerji ve devinim kazandırır (Fotoğraf 1.4–Fotoğraf 1.5.). Bu çizgiler fotoğraf üzerinde izleyicilerin gözlerini bir yöne doğru yönlendirir. Diyagonal çizgileri dağ veya tepe yamaçları, ağaçların dalları veya ormanda yapraklar arasından sızan ışık ışınları yaratabilir. Özellikle makro fotoğraf çekerken bir dikey çizgiyi makinenizin açısını değiştirerek diyagonal çizgiye dönüştürebilir ve böylece daha etkili bir sonuç yaratabilirsiniz.

Fotoğraf 1.4: Fotoğraf örneği

Fotoğraf 1.5: Fotoğraf örneği

Fotoğrafınızda renkler, biçimler veya çizgilerin kendilerini yinelediği durumlarda bir doku oluşacaktır. Doku, bir nesneyi nesne yapan bir özelliktir. Bizim bugüne kadar hissettiğimiz bütün cisimler dokularıyla vardır ve dokuları olduğu sürece biz onları tanımak istemeye devam edeceğiz. Yere düşmüş yapraklar, otlar arasında rastgele olarak dağılmış çiçekler veya bir yamaçtaki ağaçların yarattığı görüntüler buna örnek olabilir. Doku etkisi yaratabilmek için gerek çekimlerde olsun, gerekse de baskı esnasında basit kontrast teknikleriyle dokuyu meydana çıkartmamız mümkündür. Abartılmış dokular günlük hayatta hissettiğimiz doku izlenimini iki boyutlu zeminde yakalamamıza yardımcı olacaktır. Dokuyu, ön plana çıkarılmış ışık gölge oyunları ile da fotoğraflayabiliriz (Fotoğraf 1.6 – Fotoğraf1.7.).

Fotoğraf 1.6: Fotoğraf örneği

Fotoğraf 1.7: Fotoğraf örneği

Perspektif, fotoğrafta derinliğin bir göstergesidir. Fotoğrafınızda yukarıda anlattığımız elemanları kullanım biçiminize göre perspektifi artırabilirsiniz. Geniş açılı lensler perspektif etkisini artırır, dar açılı olanlar ise azaltır. Perspektifi vurgulamak isterseniz lensinizin odak uzunluğunu düşürün, objenizi ön plana yerleştirin ve makinenizi aşağıdan yukarıya doğru biraz açılı konumlandırın.

Bu kuralları uygularken anlattığımız elemanları ayrı olarak düşünerek deneme fotoğrafları çekin, böylece konuyu daha iyi kavrayacak giderek kompozisyon konusunda daha ustalaştığınızı göreceksiniz. Doğaya baktığınızda, çizgiler, dokular, desenler ve perspektif etkisi yaratabilecek öğeleri rahatça göreceksiniz.

1.6. Diyafram

Diyafram, öncelikle nesnenin film düzlemi üzerinde tespit edilmesi için gerekli "ışık miktarını" ve "alan derinliğini" denetleyen sistemdir. Objektif üzerinde merceklerin arasında yer alır. Kısılıp açılarak film düzlemi üzerine gelen ışığın miktarını ayarlar. Işığın yoğunluğunun kontrol edilebilmesini sağlayan, büyütülebilen ya da küçültülebilen bir delikten ibarettir. İki fonksiyonu vardır.

- Işığın yoğunluğunu kontrol eder.
- Net alan derinliğini kontrol eder.

Diyaframın ve obtüratörün (enstantane) birlikte kullanılması ile ışığın yoğunluğu, süresi, hareket ve alan derinliği kontrol edilir.

Fotoğraf 1.8: Diyafram ve diyafram açıklıkları

Diyafram açıklıkları

Diyafram açıklıkları f değerleri ile gösterilirler. Standart diyafram açıklıkları f:1.2 - f1.4 - f1.8 - f2 - f2.8 - f4 - f5.6 - f8 - f11 - f16 - f22 - f32 şeklinde bir dizi oluşturur (Resim 10). Bu diziden sağa doğru gidildikçe diyafram açıklığı alan olarak her seferinde yarıya düşer. Yani F:5.6 diyafram açıklığı f:4 diyafram açıklığının geçirdiği ışığın yarısını geçirir. En büyük f sayısı en küçük açıklığı, en küçük f sayısı en büyük diyafram açıklığını gösterir. Diyafram açıklığı sadece film düzlemi üzerine düşecek ışık miktarının belirlemekle kalmayıp aynı zamanda çekilen konunun önünde ve arkasında ne kadar net alan derinliğinin kalacağını da belirler.

1.7. Bakaç (Vizör):

Film düzleminde oluşacak görüntüyü izlememizi sağlayan sistemdir. Birçok makinede odaklamayı kolaylaştırıcı telemetre, kırık görüntü, mikro prizma gibi sistemler bakaç içerisinde yer alır ve ışık ölçümü, ışıklama, pil kontrolü gibi işlemler bakaçtan izlenerek yapılır

Bir objektifin elle ya da otomatik olarak odaklandığı noktanın önünde ya da arkasında oldukça keskin bir bölge bulunur. Bu bölgeye de netlik derinliği adı verilir.

1.8. Enstantane:

Objektiften gelen ışığın filmin üzerinden geçiş süresini ve gerekli obtüratör hızını düzenleyen uluslararası zaman birimidir. Genel olarak ışığın az olduğu yerlerde yükseltilir, ışığın çok olduğu bölümlerde ise düşürülür. Ancak bu kesin bir kural değildir. Ayarlar elde edilmek istenen etkiye göre değişir. Örneğin akar su çekiminde suyun hareketini yakalamak istiyorsak ortam ışıklı da olsa enstantane düşürülmeli, ışık dengesini diyaframı kısarak sağlamalıyız. Dolayısıyla enstantene aynı zamanda hareketin akışını da ayarlar. Hareketli bir cisim durağan ya da hareketi akıcı göstermek enstantene ayarları ile ilgili bir durumdur.

Enstantane değerleri: 1 – 2 – 4 – 8 – 15 – 30 – 60 – 125 – 250 – 500 – 1000 – 2000 – 4000 şeklinde bir dizi oluşturur. Hangi enstantane değerinin tercih edileceğine ortama ve kullanılan ayarlara göre karar verilir.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Amacınıza uygun fotoğraf makinesi seçimi yapınız.	➤ Fotoğraf makinesi ve ekipmanlarını gözden geçiriniz.
➤ Konu seçiminizi yapınız.	➤ Portre, manzara vb. konuların hangisinde çekim yapacağınıza karar vermeniz gerekir.
➤ Kompozisyonunuzu planlayınız.	➤ Kompozisyonu önce kafanızda oluşturun.
➤ Kompozisyonunuza uygun görüntü düzenlemeleri yapınız.	➤ Tercih ettiğiniz konu ya da obje üzerinde kompozisyon düzenlemesi yapınız.
➤ Fotoğraf için çekim açınızı belirleyiniz.	➤ İstedığınız etkiyi verebilmek için karar verdiğiniz kompozisyonun etrafında biraz dolaşarak değişik açılardan gözlemleyebilirsiniz.
➤ Çekim açınıza ve kompozisyonunuza uygun ortam ışığının ayarlarını belirleyiniz.	➤ Çekim yapacağınız yerdeki ışık ortamını çeşitli açılardan gözlemleyiniz.
➤ Netleme ayarlarını yapınız.	➤ Çekim açınıza ve fotoğrafa gelen ışık miktarına uygun olarak netleme ayarlarınızı kontrol edebilirsiniz.
➤ Diyafram ya da örtücü özelliklerini kullanarak nasıl çekim yapacağınıza karar veriniz.	➤ SLR makinelerde hem diyafram hem de enstantane öncelikli çekim yapabilirsiniz.

KONTROL LİSTESİ

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Amacınıza uygun fotoğraf makinesi seçebildiniz mi?		
2. Makineyi doğru tutma kurallarını kavrayabildiniz mi?		
3. Fotoğraf makinesine film/bellek kartını takabildiniz mi?		
4. Objeye ya da konu seçimi yapmada dikkat edilecek noktaları kavrayabildiniz mi?		
5. Değişik açılardan kompozisyon oluşturma kurallarını kavrayabildiniz mi?		
6. Çekim ortamındaki ışığın amacını kavrayabildiniz mi?		
7. Örtücü ayarlarının fotoğrafa etkilerini kavrayabildiniz mi?		
8. Diyafram ayarlarının fotoğrafa etkilerini kavrayabildiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınız arasında Hayır yoksa bir sonraki öğrenme faaliyetine geçebilirsiniz. Eğer Hayır cevabı vermişseniz, yapamadığınız işlemi ve varsa konularını tekrar ederek ya da öğretmeninizden yardım alarak eksikliğinizi gideriniz.

ÖLÇME DEĞERLENDİRME

Aşağıda ki ifadeler doğru ise parantezin içine **D**, yanlış ise Parantezin içine **Y** harfi yazınız.

1. () Manuel fotoğraf makineleri elle ayarlanabilen fotoğraf makineleridir.
2. () Kompakt ya da SLR makine mi kullanacağımıza karar vermeden önce çekeceğimiz fotoğraf türüne karar vermemiz gerekir.
3. () SLR makinelerde görüntüyü çerçevelemede sorunlar yaşanır.
4. () Fotoğrafın ilgi çekiciliğini konu ve obje, kompozisyon ve teknik bilgiler oluşturur.

Aşağıdaki boşlukları doldurunuz.

5. Güzel bir fotoğrafı sıradan ve aceleyle çekilmiş bir fotoğraftan ayıran farklı ve göze çarpıcı kılan en önemli özelliklerden biri de dır.
6. Net bir görüntü elde etme aşamasının en başında özel bir önem taşır.
7. SLR tipi bir fotoğraf makinesi kullanıyorsanız ; tutma yerini elinizle kavrayın ve makine gövdesi ve objektifi elinizle destekleyin.
8. takmadan önce fotoğraf makinenizi kapatın.
9. fotoğrafta derinliğin bir göstergesidir.
10. Diyafram, öncelikle nesnenin film düzlemi üzerinde tespit edilmesi için gerekli ve denetleyen sistemdir.
11. Bir objektifin elle ya da otomatik olarak odaklandığı noktanın önünde ve de arkasında oldukça keskin netliğe sahip bir bölge bulunur. Bu bölgeye adı verilir.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti ile ortama, koşullara ve amaca uygun fotoğraf çekebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çeşitli fotoğraf çekimlerinde konu çeşitlerini araştırınız.
- Fotoğraflarda kompozisyon özelliklerini inceleyiniz.
- İlginizi çeken fotoğrafları sınıfa getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.

2. ÇEKİM YAPARKEN DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

2.1. Konu Seçimi

Amacımıza göre fotoğraflayacağımız konunun çekimini yaparken dikkat etmemiz gereken birtakım hususlar vardır.

2.1.1. İç Mekânlar

İç mekânlarda zaman, sizden yanadır. Kompozisyonu oluşturacak objeleri teker teker yerleştirip her defasında ışıkları ayarlayarak kompozisyonu vizörden kontrol edebilirsiniz. İç mekânları fotoğraflamak için sehpa gereklidir ve geniş objektif kullanmanız faydalıdır. Objektifi dik tutmak önemlidir. Geniş bir iç mekânda pencereden içeri giren ışığın ulaşamadığı yerlerde büyük gölgeli alanlar oluşabilir. Bu nedenle tüm mekânı bir kareye sığdırmak yerine iyi aydınlatılmış detaylara odaklanmanız gerekmektedir.

Küçük mekânlarda aydınlatma, geniş mekânlara oranla daha az sorun yaratır. Pencereden gelen kontrastlı ışık, yer yer karanlık alanların oluşmasına neden olsa bile, bu alanlar küçük bir flaş veya bir ya da iki reflektör kullanılarak aydınlatılabilir.

Fotoğraf 2.1: Fotoğraf Örneği

2.1.2. Hayvanlar

Hayvanlar, fotoğraflayabileceğiniz, kendilerine özgü hareketlere ve karakterlere sahiptir. Onların dikkatlerini kendinize yönelterek fotoğraflarını çekmek yerine, doğal hâllerinde fotoğraflarını çekin. Sabırlı ve sesiz olun. Fotoğraf çekme işleminizi kısa sürede tamamlayın. Ev hayvanınız poz vermeye istekli değilse, dikkatini çekmek için çiçek, oyuncak veya bir parça yiyecek kullanın.

Fotoğrafları göz seviyesinden çekin. Göz göze temas, insanlarda olduğu gibi hayvanlarda da bir bağ oluşturur. Bu durumda, sıcak ve samimi fotoğraflar çekebilmek için hayvanınızın göz seviyesine eğilin. Hayvanlar koşup oynamaya bayılır. Bu sevinçlerini göstermek için onları hareket hâlinde fotoğraflayın. Hareketli resim çekebilmek için yüksek hızlı (400 -1000 ASA) film kullanın. Yüksek enstantane değerlerini tercih edin. Hareketin hangi noktada gerçekleşeceğini planlayarak o noktaya odaklanın. En doğru anı yakalayabilme şansınızı artırmak için çok sayıda fotoğraf çekin. Profesyoneller bile çok sayıda fotoğraf çeker. (Fotoğraf 2.2-2.3)

Fotoğraf 2.2: Fotoğraf örneği

Fotoğraf 2.3: Fotoğraf örneği

2.1.3. Mimari

Mimari fotoğrafçılığın konusuna malikâneler, katedraller ve cami gibi büyük yapıların yanı sıra küçük dükkânlar, eski bina iskeletleri, detaylar ve uzak ülkelere ait aşına olmadığımız yapılar da girer.

Konuya vuran gün ışığının yönü önemlidir, bu da zamana ve güneşin konumuna göre değişir. Önden ve yukarıdan gelen ışık, kontrastları yumuşatır, binanın tüm bölümlerini benzer tonlarda aydınlatır ve böylelikle derinlik duygusunu azaltır. Yandan gelen ışık ise binanın bazı bölümlerini aydınlatırken bazı bölümlerini gölgede bırakır. Aydınlık ve karanlık alanlar arasındaki kontrast binanın dış yüzeyindeki dokuları daha belirgin hâle getirir ve binanın görünüşüne genelde daha ilginç bir yorum katar.

Rastgele bir açıyla çekim yapmak yerine binanın çevresinde dolaşarak uygun çekim açıları araştırmaya zaman ayırın. Işık, binanın cephesinde iyi olmasa bile yan veya arka tarafında mükemmel olabilir.

Genel olarak konunun uzmanı olmayanların mimari fotoğrafçılık için yararlanabileceği en kullanışlı objektif, yaklaşık 28-70 mm (35 mm makineler için) bir objektiftir. Bu objektifi geniş açı ayarıyla kullanarak büyük bir binayı fazla uzaklaşmadan bile bütünüyle görüntüleyebilirsiniz; ancak köşelerde biçim bozulmaları görülebilir.

Geniş açılı bir objektifle yüksek bir binanın tepesi, tabanına yakın bir yerden, makine yukarı kaldırılarak görüntülendiğinde; fotoğrafta “aşırı perspektif” olarak adlandırılan bir etki oluşur. Etkileyici olsalar da bu tür çekimlerde yapılar arkaya doğru devrilecekmiş gibi görünür. İçindeki mercek, merkez dışına kaydırılabilecek şekilde düzenlenmiş olan perspektif kontrolü bir objektifle (PC) bu sorun ortadan kaldırılabilir.

Fotoğraf 2.4: Fotoğraf örneği (Dış mekan çekimi)

Fotoğraf 2.5: Fotoğraf örneği (İç mekan çekimi)

2.1.4. Hareketli Konular

Hareketli çekimler için gerektiğinden fazla araç-gereç yüklenmekten kaçının. Böylece daha hızlı hareket edebilirsiniz. Profesyonel spor karşılaşmalarında, basın fotoğrafçıların bölgesine giremeyeceğiniz için, geniş açı çekimlerin dışındaki çekimleriniz için başlıca ihtiyaçlarınız, tele objektif (en az 90mm) ve bir film sarma motorlu (ya da otomatik kare ilerleten) bir makine olacaktır. Tribünlerdeyseniz, üçayak kullanamayacaksınız; bir el ya da omuz kabzası, makinenizi ve uzun objektifinizi desteklemeyi çok kolaylaştıracak ve makinenin titremesini azaltacaktır. Amatör spor karşılaşmaları daha iyi çekim olanakları sağlar. Çünkü bu tür karşılaşmalarda saha kenarında durabilir ve 90 mm'ye kadar zoom objektifi olan bir kompakt makineyle mükemmel fotoğraflar çekebilirsiniz.

Hareketin ve hareketli konuların fotoğrafını çekerken elinizdeki en önemli kontrol aracınız, makinenizdeki enstantane hızı ayarıdır. Enstantane hızı, saniyenin kesirleri olarak ölçülür. 1/500, 1/250, 1/125, 1/60sn. şeklinde artarak 1/2 sn. 1 sn. ve üstü pozlama süresine kadar çıkar. Enstantane hızının ikiye katlanarak arttığına dikkat edin.

Hangi enstantane hızını seçeceğimize karar verirken iki noktayı göz önünde bulundurmalısınız. İlk olarak kullandığınız enstantane hızı için doğru pozlandırmayı sağlayacak yeterli bir diyafram ayarını her zaman bulamayabileceğinizi bilmelisiniz. Örneğin parlak, güneşli bir günde hızlı film kullanıyorsanız, enstantane ayarı 1/2 saniye yaptığınızda en kısa diyafram ayarında bile çok pozlu sonuçlar elde edebilirsiniz (Fotoğraf 2.6.). Tam tersi, ışık düzeyi düşük bir ortamda yavaş bir film kullanıyorsanız 1/1000 saniyelik bir enstantane hızında en açık diyafram ayarını kullansanız bile az pozlu görüntüler elde etmeniz kaçınılmazdır. (Fotoğraf 2.7.)

İkinci olarak enstantane hızının, çekilen hareketli objenin kart üzerindeki görüntüsünü etkilediğini bilmelisiniz. Örneğin, hızla giden bir arabayı çekmek için 1/30 gibi yavaş enstantane ayarı seçerseniz görüntü çizgili ve bulanık olacaktır.

Fotoğraf 2.6: Fotoğraf örneği

Fotoğraf 2.7: Fotoğraf örneği

2.1.5. Manzara

Manzara fotoğrafçılığı, sadece kırsal alan çekimleriyle sınırlı kalmayan çok geniş kapsamlı bir konudur. Etkili manzara fotoğrafı çekmek için gözünüzün ışığa olan hassaslığını geliştirmelisiniz. Havanın durumu, mevsimin önemi, mesafe ve görüş açısı, kompozisyonu etkileyen en önemli faktördür. Pusluluk ve duman, renkli konuyu sakın hâle getirir ve gizlilik duygusu yaratır. Fırtınalar, dramatik olarak ışığı değiştirir. Ayrıca görüntüyü çekmeden önce havanın değişik zamanlardaki ışık durumunu gözlemelisiniz. Hava durumu hızlı değişiyorsa sizin de hızlı çalışmanız gerekir. Manzara görüntüsü, sezonun durumuna göre değişir. Bazen ışık özellikle yılın birkaç gününde etkili bir şekilde görüntüye gelir. Günün en uzun, en kısa olduğu zamanlar gibi renkler ve renk tonları ışıklandırmaya bağlıdır.

Görüş açısı, manzara fotoğraflarında kompozisyon için en önemli elementtir. Aynı manzara, değişik görüş açılarından baktığımız takdirde renklerin ışık yönünün ve biçiminin dramatik olarak değiştiğini görürsünüz. (Fotoğraf 2.8.-2.9).

Fotoğraf 2.8: Fotoğraf örneği

Fotoğraf 2.9: Fotoğraf örneği

2.1.6. Portreler

Portre fotoğrafçısı, fotoğraf çekerken kişinin en etkileyici karakteristik yapısını vurgulamayı amaçlar. Tanırsak da tanımasak da fotoğraf konumuzu oluşturan kişinin yüzünü inceler, gözlerindeki ifadeden, yüzündeki anlamdan duygularını, karakterlerini, güdülerini kavramaya çaba gösteririz. Portre fotoğrafçısının bunları rahat bir atmosferde yapması gerekir. (Fotoğraf 2.10.)

Kısa telefoto objektifler portreler için genellikle kullanılan objektiflerdir. 35 mm'lik fotoğraf makineleri için 100 mm'lik veya 135 mm'lik objektiflerle kareyi tam olarak portrenin kafasıyla doldurabilirsiniz. Sehpa kullanmak teknik olarak gereklidir. Sehpa kullanarak her zaman vizörden bakmak durumunda kalmaz ve daha doğal şekilde görüntü alabilme imkânı elde edersiniz. Portre çekiminde içeride, dışarıda veya stüdyoda olsun çevre direkt olarak konuyu etkiler. Portre fotoğraflarında, kişilerin yaşadıkları çevrenin de kadraja

dâhil edilmesi gerekebilir. Bu durumda kadrajda genellikle 2/3 oranında portreye yer verilmelidir. Portre fotoğraflarının çekiminde göz hizası en iyi görüş açılarındandır.

Diğer önemli nokta, portrenin ışıklandırılmasıdır. Pek çok fotoğrafçı, portre çekerken basit ışıklandırmayı ve mevcut ışığı kullanmayı tercih eder. (Fotoğraf 2.11.)

Fotoğraf 2.10: Fotoğraf örneği

Fotoğraf 2.11: Fotoğraf örneği

2.1.7. Yakın (makro) Çekim

Diğer ismi makro olan çekimler için uzun odaklı objektiflere ya da close-up lens, konvektör veya extension tupe denilen ve objektifin odak uzaklığını değiştiren küçük borular gibi yardımcı malzemelere ihtiyacımız olacaktır. Genellikle piyasadan alacağımız fotoğraf makineleri ile gelen 50 mm'lik normal açılı objektifler makro çekimi için uygun değildir. Bu objektiflerle konuya 45-50 cm'den daha fazla yaklaşmak mümkün değildir.

Makro çekimlerde, alan derinliği çok kısıtlıdır, dar açılı objektif ve konuya yaklaşma, alan derinliğini azaltır. Bunun yanı sıra açık diyafram tercih edildiğinde de alan derinliği bazen santimlerle (kullandığınız objektif ve yaklaşma durumunuza bağlı olarak bazen milimetre bile olabilir) ifade edilecek kadar azalır. Alan derinliğinin azalması, konunun can alıcı yerinin net, geri planın tamamen netsiz olması fotoğrafa ayrı bir anlatım katar. Böylece belirtmek istediğiniz konu çevresinden ayrılıp ön plana çıkar.

Makro çekimlerde doğru noktanın seçilerek netlik ayarının yapılması gereklidir. Netliği etkileyen diğer önemli bir nokta ise bu tür için kullanılan objektiflerin genellikle ağır olmasıdır. Bu ağırlık yüzünden makine ve objektif titremeye müsaittir. İlkbahar aylarında bir çiçek makrosu çekmek istediğinizde ortamdaki rüzgâr çiçeğin sallanmasına sebep olacaktır, bu yüzden doğru netlik noktasını bulmanız hemen hemen imkânsız bir hâle gelecektir. Bu durumlarda en uygun çekim için rüzgârın en az olduğu saatler tercih edilmeli ve çekimde sehpa kullanılmalıdır.

Geniş açılı (balıkgözü) objektiflerle makro çekimler yapıldığında objede meydana gelecek perspektif kaymaları ilginç görüntüler meydana getirebilir.(Fotoğraf 2.12)

Fotoğraf 2.12: Fotoğraf örneği (Fotoğrafçı: Tunç KUTLU)

2.2. Diyafram – Örtücü Öncelikli Çekim Seçimi

2.2.1. Diyafram ve Enstantane

Fotoğraf çekerken, diyafram seçimi ve dolayısıyla netlik derinliği seçimi, size vurgulayacağınız yeri seçme şansı verir. Pozlandırma açısından, diyafram açıklığı ve enstantane ayarları birbiriyle bağlantılıdır. Konunuzun omuz ve baş çekimi olduğunu, dikkati dağıtan bir arka planın önünde durduğunu düşünelim. Netleme ayarını tam olarak konunuzun gözüne göre yapar ve geniş bir diyafram kullanırsanız (f 2.8 gibi), arka planı hafifletip

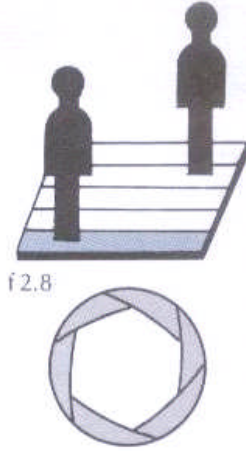
dikkati dağıtmasını önleyebilirsiniz. Pozlandırmayı dengelemek için hızlı bir enstantane gerektiğini göreceksiniz.

➤ Işık ve Filmin Dikkate Alınması

Diyafram açıklığı ve enstantaneyi seçebilme derecesi, büyük ölçüde var olan ışık koşullarına ve kullandığınız filmin türüne bağlıdır. Örneğin, çok az ışıktaki f8'in seçilmesi, doğru pozlandırma sağlamak için, son derece düşük bir enstantane gerektirecektir. Böylesine düşük bir enstantanede, yavaş hareket eden bir figürün bile hareketini 'dondurmak' imkânsızlaşacaktır. Filmin hızının ikiye katlanması durumunda (diyelim ki ISO 200'den 400'e) aynı ışık koşullarında daha hızlı bir enstantane ya da daha kısık bir diyafram kullanarak yine doğru bir pozlandırma elde edebilirsiniz.

➤ Programın Yönlendirilmesi

Diyafram ve obtüratör ayarlarını gösterdiği sürece, öncelikli pozlandırma ayarı olan otomatik bir makinede programı kendi istediğinize göre yönlendirebilirsiniz. Diyafram-öncelikli pozlandırma programındayken objektifi f 16'ya ayarladığınızı ve fotoğraf makinesinin de doğru pozlandırma için 1/125sn. (resim 19) seçtiğini varsayın. Diyafram ve obtüratör arasındaki ters orantılı ilişkiden ötürü, gerçekte 1/500sn.'lik bir enstantane istiyorsanız diyaframı f 8'e ayarlamamız yeterli olacaktır (Fotoğraf 2.13.).

Fotoğraf 2.13: Fotoğraf örneği

2.2.2. Enstantane

Fotoğraf makinesinin, saniyelerle ve saniyenin kesirleriyle işaretlenmiş bir kadrajla kontrol edilen enstantane ayarı, diyafram açıklığı ile birlikte film üzerine ne kadar ışık düşeceğini belirler. Ama, daha da önemlisi, enstantane ayarı, hareketli ya da durağan konuların net ve keskin detaylı olarak mı yoksa belli bir izlenimi ifade edersine bulanık olarak mı kaydedileceğini belirler. Obtüratör açıkken fotoğraf makinesinin hareket etmesiyle oluşabilecek istenmeyen titremelerden kaçınmak için yeterince yüksek bir enstantane hızı

kullanmalısınız. Eğer, makinenizi bir uçayak üstüne oturtursanız, makinenin titrete tehlikesi ortadan kalkacağından, saniyeler süren uzun enstantaneler kullanabilirsiniz. Buna karşın makineyi elinizde tutuyorsanız; genel kural, hiç değilse enstantane değerinizi objektifinizin odak uzaklığına denk bir değere taşıyınız.

➤ **Yaratıcı Kontrol**

Fotoğrafını çektiğiniz hareketli bir konuyu yorumlamak için enstantaneyi kullanabilirsiniz. Örneğin, koşan bir insanı çekerken, bütün ayrıntılarıyla "dondurulmuş" bir görüntü için 1/250 hatta 1/500 sn.'lik bir enstantane kullanılırsa çekim sırasında koşan insan figürü, objektifin görüş alanının bir ucundan diğer ucuna doğru çok hafif olarak hareket etmiş olacaktır. Sonuçta koşucu tanınabilir; ama görüntü biraz bulanık durumdadır. Bu da fotoğrafa hareket ve canlılık hissi katar. Her zaman, enstantane ile diyafram açıklığını birlikte dikkate almak zorundasınız. Aynı örneği kullanarak 1/500 sn.'de doğru poz için pozometreniz f4 verdiyse, 1/60 sn'de f11 kullanmanız gerekecektir. Bu durumda netlik derinliği önemli ölçüde artacak belki de, dikkati dağıtan bir arka plan da netleşecektir.

2.2.3. Pan Yapma

Enstantaneyi yaratıcı bir şekilde kullanmanın başka bir yolu da "pan yapma", yani obtüratör açıkken fotoğraf makinesini hareket ettirmektir. Bunu yapmak için, 1/30 ya da 1/60 saniyelik bir enstantane seçin ve pozlandırma yaparken konuyu makinenize göre aynı konumda tutmaya çalışarak konunun hareketini makineyle izleyin. Hareket eden konu net görünecek ama, bütün hareketsiz nesnelere (arka plan gibi) bulanık olacaktır. (Fotoğraf 2.14)

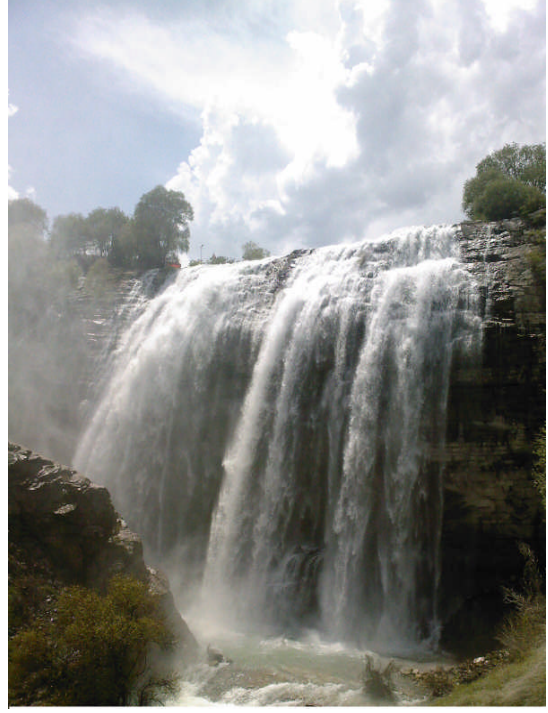
Fotoğraf 2.14: Fotoğraf örneği

2.2.4. Hareketin Dondurulması

Fotoğraf makinesiyle hareketin dondurulması için başvurulan iki yöntem vardır. Bunlardan biri, ani yoğun ışık veren flaş; diğeri, hızlı bir enstantane kullanımıdır. (Bakınız doğa fotoğrafları modülü)

Fotoğraf 2.15: Fotoğraf örneği

Fotoğraf 2.16: Fotoğraf örneği

➤ **Hareket yönü:**

Hareketi dondurmak için gerekli enstantane, konunuzun makinenize göre hareket yönüne de bağlıdır. Örneğin, makinenin tam üstüne doğru gelen ya da makineden uzaklaşan süratli bir otomobilin hareketi, objektifin görüş alanına paralel olarak yapılan bir hareket için gerekenden çok daha yavaş bir enstantaneyle dondurulabilir. Ayrıca, bir nesnenin hareketini yakalamak için nesne, fotoğraf makinesine ne kadar yakınsa o kadar yüksek bir enstantaneye gerek vardır.

Fotoğraf 2.17: Fotoğraf örneği

Fotoğraf 2.18: Fotoğraf örneği

2.2.5. Manuel Pozlandırmalar

Havai fişekler gibi konularda, enstantaneyi uzun pozlama süresinde ayarlayarak makineyi bir tripot üstüne yerleştirin. Parmağınızı deklanşörden çekene kadar enstantane perdesi açık kalacaktır.

Fotoğraf 2.19: Fotoğraf örneği

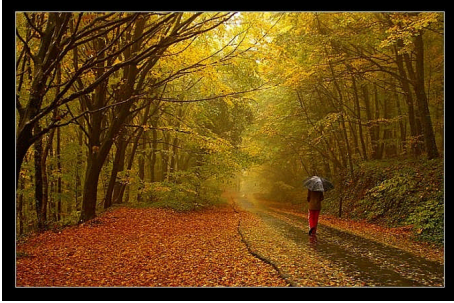
Fotoğraf 2.20: Fotoğraf örneği

NOT: Daha fazla bilgi için 'Farklı Ortamlarda Fotoğraf Çekimi' modülünü inceleyebilirsiniz.

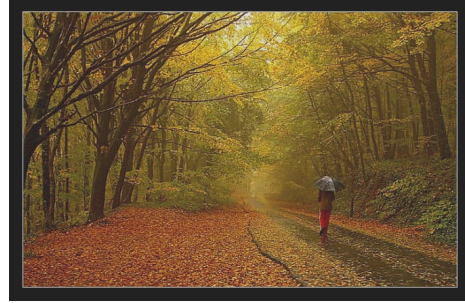
UYGULAMA FAALİYETİ

Uygulama faaliyeti için aşağıda belirtilen konularda fotoğraf çekimleri yapınız.

➤ Manzara Çekimi

Fotoğraf 2.21: Fotoğraf örneği

Fotoğraf 2.22: Fotoğraf örneği Fotoğraflar:
Aydın SERTBAŞ

Not: Her iki fotoğraf da aynı ISO ve diyafram ayarında çekilmiştir. Farkı oluşturan gün ışığının değişmesidir (Resim 28 - Resim 29).

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Çekmek istediğiniz manzara fotoğrafına karar veriniz.(Gün batımı, dağ, deniz vb.)	➤ Manzara çekimi yapacağınız bölgeyi önceden araştırınız, mevsim şartlarını dikkate alınız.
➤ Kompozisyonunuzu planlayınız.	➤ Kompozisyonu önce kafanızda oluşturunuz.
➤ Manzara fotoğrafı için çekim açınızı belirleyiniz.	➤ İsteddiğiniz etkiyi verebilmek için karar verdiğiniz kompozisyonun etrafında biraz dolaşarak değişik açılardan gözlemleyebilirsiniz.
➤ Çekim açınıza ve kompozisyonunuza uygun ortam ışığının ayarlarını belirleyiniz.	➤ Fotoğrafta bırakmak istediğiniz etkiye göre hareket ediniz.
➤ Netleme ayarlarını yapınız.	➤ Çekim açınıza ve fotoğrafa gelen ışık miktarına uygun olarak netleme ayarlarınızı kontrol edebilirsiniz.
➤ Diyafram ya da örtücü öncelikli mi çekim yapacağınıza karar vererek, fotoğrafınızı çekiniz.	➤ Konuma ve çekmek istediğiniz konuya uygun diyafram veya enstantane öncelikli çekim denemeleri yapabilirsiniz.

➤ Çocuk Portre Çekimi

Fotoğraf 2.23: Fotoğraf örneği

Fotoğraf 2.24: Fotoğraf örneği

Not: Her iki fotoğrafta poz verilerek kompozisyon planlanarak çekilmiştir. Üstteki resimde çocuğun narinliği ile köpeğin sertliği arasında kontrast oluşturulmak istenmiştir (**Fotoğraf 2.23**). Diğer resimde ise kendi dünyasındaki mutluluğu yansıtılmaya çalışılmıştır (**Fotoğraf 2.24**).

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Çekmek istediğiniz çocuk portre konunuzun seçiminizi yapınız.	➤ Çocuk portre çekimi yaparken esnek ve rahat davranın.
➤ Kompozisyonunuzu planlayınız.	➤ Kompozisyonu önce kafanızda oluşturunuz.
➤ Fotoğraf için çekim açınızı belirleyiniz.	➤ Fotoğraflamak istediğiniz etkiyi verebilecek ışık ayarını ve çekim açısını farklı noktalardan deneyebilirsiniz.
➤ Çekim açınıza ve kompozisyonunuza uygun ortam ışığının ayarlarını belirleyiniz.	➤ Çekim açınıza ve fotoğrafa gelen ışık miktarına uygun olarak farklı netleme ayarları deneyebilirsiniz.
➤ Netleme ayarlarını yapınız.	➤ İsteddiğiniz etkiyi verebilmek için çocuk portre çekimlerinde fotoğraf makinenizi elinizde tutun.
➤ Diyafram ya da örtücü öncelikli mi çekim yapacağınıza karar vererek fotoğrafınızı çekiniz.	➤ Çocuk portresi çalışacaksanız, hızlı filmle, uzun bir objektifle ve makinenizin verebildiği en kısa enstantaneye çalışmanız daha iyi sonuç almanızı sağlar.

➤ Grup Fotoğraf Çekimleri

Fotoğraf 2.25: Fotoğraf örneği

Fotoğraf 2.26: Fotoğraf örneği

Not: Fotoğrafta vurguyu salonuna toplamak için; geniş açılı bir objektif kullanabilir, daha uzaktan çekim yapabilir veya grubu resmin bir kenarına toplayabilirsiniz. (Fotoğraf 2.26.)

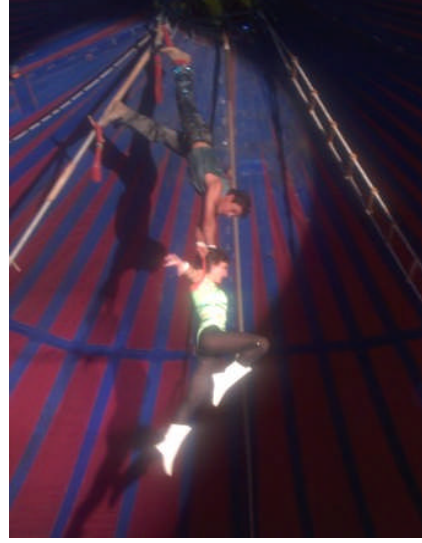
Fotoğraftaki herkesin rahat görülebilmesi için dikkatli ve kontrollü bir düzenleme gerekmektedir. Çekimin, üst tarafı da kapsayarak yapılması dikkati üst noktaya, duvar dekorasyonuna çekmiştir (Resim 33).

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Çekmek istediğiniz grup fotoğrafı konunuzun seçiminizi yapınız.	➤ Bu proje çalışması için size yardımcı olacak birkaç gönüllü bulunuz.
➤ Kompozisyonunuzu planlayınız.	➤ Bu grubun çeşitli pozlarda fotoğraflarını çekiniz. Her fotoğraf gruptaki bireylerin birbirleriyle ve çevreleriyle olan ilişkilerinin kompozisyona bağlı olarak farklı algılanabileceğini göstermelidir.
➤ Fotoğraf için çekim açınızı belirleyiniz.	➤ Fotoğrafı çekilecek grubun hangi açıyla çekileceğine karar veriniz.
➤ Çekim açınıza ve kompozisyonunuza uygun ortam ışığının ayarlarını belirleyiniz.	➤ Gerekirse yardımcı ışık kaynaklarını kullanınız.
➤ Netleme ayarlarını yapınız.	➤ Çekim açınıza ve fotoğrafa gelen ışık miktarına uygun olarak netleme ayarlarınızı kontrol edebilirsiniz
➤ Diyafram ya da örtücü öncelikli mi çekim yapacağınıza karar vererek, fotoğrafınızı çekiniz.	➤ Konuma ve çekmek istediğiniz konuya uygun diyafram veya enstantane öncelikli çekim denemeleri yapabilirsiniz.

➤ **Etkinlik Fotoğrafı Çekmek**

Fotoğraf 2.27: Fotoğraf örneği

Fotoğraf 2.28: Fotoğraf örneği

Not: İki fotoğrafta da az ışık ayarı arka konumun ilgisini azaltarak ilgiyi araçların hareket yönüne çekmiştir (**Fotoğraf 2.27-2.28.**).

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Konu seçiminizi yapınız.	➤ Bu konuda çalışmak için toplumsal bir olay seçiniz.
➤ Kompozisyonunuzu planlayınız.	➤ Fotoğraf çekimi yapmadan önce, gerekli izinleri sorumlulardan alınız ve seyircileri engellemeyeceğiniz bir yer seçiniz.
➤ Fotoğraf için çekim açınızı belirleyiniz.	➤ İmkânınız varsa gösteriyi önceden seyrederek çekim açılarınızı belirleyiniz.
➤ Çekim açınıza ve kompozisyonunuza uygun ortam ışığının ayarlarını belirleyiniz.	➤ Az ışıkta çalıştığınız zaman hızlı filmler kullanınız.
➤ Netleme ayarlarını yapınız.	➤ Çekim açınıza ve fotoğrafa gelen ışık miktarına uygun olarak netleme ayarlarınızı kontrol edebilirsiniz.
➤ Diyafram ya da örtücü öncelikli mi çekim yapacağınıza karar vererek fotoğrafınızı çekiniz.	➤ Konuya uygun diyafram ve enstantane öncelikli çekim denemeleri yapınız.

➤ **Hayvanat Bahçeleri ve Doğal Parklarda Fotoğraf Çekmek**

Fotoğraf 2.29: Fotoğraf örneği

Fotoğraf 2.30: Fotoğraf örneği

Not: Hayvanat bahçeleri doğal parklar ve hayvan koruma alanlarında her tür egzotik hayvana kolayca ulaşılsa da yine de bir dereceye kadar özgür dolaşan hayvanların güzel fotoğraflarını çekmek için yetenek, sabır ve biraz da şans gerekir.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Konu seçiminizi yapınız.	➤ Bu konuda çalışmak için ilgi duyduğunuz bir hayvan seçiniz.
➤ Çekim yapacağınız alanı önceden dolaşarak kompozisyon düzeninizi hayal ediniz.	➤ Fotoğraf çekimi yapmadan önce gerekli izinleri sorumlulardan alınız.
➤ Oluşturmak istediğiniz kompozisyona uygun olan bu görüntüyü oluşturmanıza imkân veren çekim açınızı belirleyiniz.	➤ Farklı çekim açılarında denemeler yapınız.
➤ Çekim açınıza ve kompozisyonunuza uygun ortam ışığının ayarlarını belirleyiniz.	➤ Hayvanlar genelde gölgede durmayı sevdikleri için orta hızlı filmler kullanınız (ISO 200-400 olabilir).
➤ Netleme ayarlarını yapınız.	➤ Çekim açınıza ve fotoğrafa gelen ışık miktarına uygun olarak netleme ayarlarınızı kontrol edebilirsiniz.
➤ Diyafram ya da örtücü öncelikli mi çekim yapacağınıza karar vererek fotoğrafınızı çekiniz.	➤ Kullandığımız makine size bu olanağı sağlıyorsa, hangi ayar öncelikli konunuza uygunsa onu seçiniz.

KONTROL LİSTESİ

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Konu seçiminizi yapabildiniz mi?		
2. Konu seçiminize uygun olarak kompozisyonunuzu planlayabildiniz mi?		
3. Kompozisyonunuza uygun görüntü düzenlemelerinizi yapabildiniz mi?		
4. Farklı bir görüntü yakalayabilmek amacıyla çekim açınızı belirleyebildiniz mi?		
5. Çekim açınıza ve kompozisyonunuza uygun ışık ayarlarını yapabildiniz mi?		
6. Netleme ayarlarınızı çekim açınıza uygun olarak yapabildiniz mi?		
7. Amacınıza uygun olarak diyafram öncelikli mi örtücü öncelikli mi çekim yapacağınıza karar vererek fotoğrafınızı çektiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınız arasında **Hayır** yoksa bir sonraki öğrenme faaliyetine geçebilirsiniz. Eğer **Hayır** cevabı vermişseniz, yapamadığınız işlemi ve varsa konularını tekrar ederek ya da öğretmeninizden yardım alarak eksikliğinizi gideriniz.

ÖLÇME DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki boşlukları doldurunuz.

1. İç mekân çekimlerinde ışık tek yönden geliyorsa konunun gölge yanına konacak beyaz bir karton ışığın bir kısmını yansıtacak azaltacaktır.
2. Manzara çekimlerinde gökyüzü çekimleri yapılırken ya da filtre gökyüzünün adeta daha fazla pozlandırılmış gibi parlamasını önleyebilir.
3. Portelerde kullanılan objektiflerin odak uzaklığı ile arasında değişir.
4. Siyah- beyaz fotoğraf çekiminde gökyüzünün ve taş örgü yüzeylerin ton değerlerini kontrol edebilmek için filtreler bulundurun.
5. Dış cephelerin renkli fotoğrafları için filtre yararlı olabilir.
6. Profesyonel spor karşılaşmalarında geniş açı çekimlerinizin dışında fotoğrafta netliği sağlamak için en az mm bir uzun objektif kullanın.
7. Porte çekimlerinde kullanacağınız objektiflerin odak uzaklığı ile arasında değişir.
8. flaş, bir objektifin önüne takılan ve konuyu neredeyse gölgesiz bir ışıkla aydınlatan dairesel bir ışık türüdür.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti ile çekilen fotoğrafların analizini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çeşitli konulara çekilmiş fotoğrafları sınıfa getirerek tartışınız.

3. FOTOĞRAF DEĞERLENDİRMEDE DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

3.1. Fotoğrafta Oluşan Hataların Analizi

Fotoğrafçılıkta iki farklı aşamada hata yapılabilir. Bunlardan birincisi çekim sırasında, ikincisi ise film banyosu sırasında olanlardır. Bizim için önemli olan ilk etap da çekim esnasında oluşabilecek hatalardır. Bunlar:

- **Aşırı pozlandırma hatası:** Görüntüler çok parlaktır ve ayrıntılar sadece gölge alanlarda belirgindir (**Fotoğraf 3.1**).
- **Çözümü:** Çok yavaş bir enstantane ya da çok açık bir diyafram buna neden olur. Daha düşük bir diyafram açıklığı ya da hızlı bir enstantane seçin. Bu hata çok sık gerçekleşiyorsa fotoğraf makinenizi bir uzmana gösterin.

Fotoğraf 3.1: Fotoğraf örneği

- **Az pozlandırma:** Görüntüler çok karanlıktır ve ayrıntılar sadece parlak alanlarda belirgindir.
 - **Çözüm:** Çok hızlı bir enstantane ya da çok küçük bir diyafram açıklığı buna neden olur. Daha yavaş bir enstantane daha geniş bir diyafram açıklığı seçin.
- **Parlama hataları:** Fotoğrafta ortaya çıkan. Belirgin olmayan bir parlama ya da bir dizi parlak biçim(Resim 39).
 - **Çözümü:** Diyaframın metal yaprakçıklarından yansıyan yoğun ışığın sebep olduğu bu hatayı düzeltmek için objektifin ucuna başlık takın ve kuvvetli parlamaları resmin içine sokmayın.

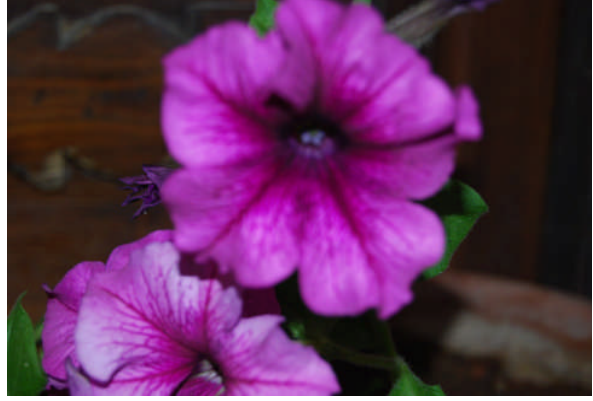

Fotoğraf 3.2. Fotoğraf Örneği

- **Paralaks:** Fotoğraftaki nesnelere ya da üst kısmı çıkmamaktadır.
 - **Çözümü:** Bu sorun kompakt makinelerde görülür. Yakındaki konularda vizörün gördüğüyle objektifin gördüğünün tamamen aynı olmamasından kaynaklanır. Vizörün içindeki paralaks düzeltme işaretlerine dikkat edin. Ayrıca konuyla resmin kenarları arasındaki boşluğu fotoğraf makinenizin kullanma kitapçığında önerilenden daha geniş tutun. Böylece olabilecek herhangi bir hataya karşı yanlarda pay bırakmış olursunuz.

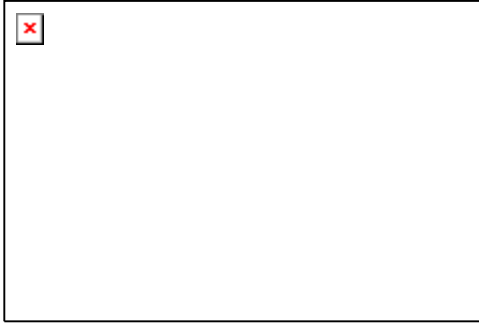

Fotoğraf 3.3: Fotoğraf Örneği

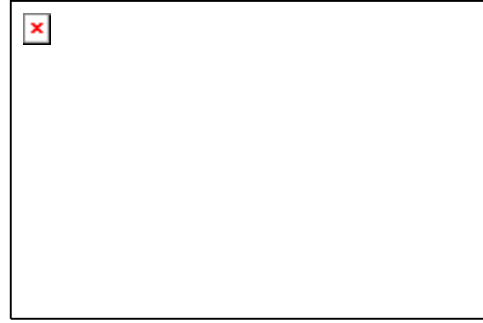

Fotoğraf 3.4: Fotoğraf Örneği

- **Flaşlı aşırı pozlandırma:** Aşırı pozlandırmaya çok benzer. Tek farkı fotoğrafta sadece sınırlı bir bölge çok parlak görüntü verir.
 - **Çözüm:** Otomatik flaş kullanıyorsanız yanlış ISO ayarı yapmış, konuya gerektiğinden fazla yakın durmuş olabilirsiniz ya da konuya bir yansıtıcı girmiş olabilir. El ayarlı flaş kullanıyorsanız yanlış diyafram ayarı vermiş olabilirsiniz. ISO film ayarını, konunun uzaklığını ve sorunlu yüzeyleri kontrol edin. Diyafram ayarımızı yeniden hesaplayın.

Fotoğraf 3.5: Fotoğraf örneği

Fotoğraf 3.6: Fotoğraf örneği

- **Fotoğraf makinesinin sarsılması:** Görüntüde hareket eden etmeyen her eleman bulanıktır.
 - **Çözümü:** Bu belki de en çok rastlanan hatadır. Diyafram açıkken makinenin hareket ettirilmesinden ötürü olur. Mümkünse tripotla çekim yapın. Hızlı bir enstantane kullanın. Eğer bu mümkün değilse, daha hızlı bir film kullanın. Fotoğraf makinenizi kurallarına uygun kullanın.

Fotoğraf 3.7: Fotoğraf örneği

- **Eş Zamanlı Olmayan Flaş:** Fotoğrafın sadece bir kısmı aydınlanmıştır.
 - **Çözüm:** Fotoğrafın tam olarak aydınlanması için elektronik flaşın, obtüratörün tamamen açıldığı anda çakması gerekir. SLR’de, kullanım kitabında önerilen enstantaneyi seçmelisiniz. Eğer daha hızlı ayarlarsanız, fotoğrafın sadece bir bölümü aydınlanacaktır. Bu sorun kompakt makinelerde yoktur.

3.2. Fotoğrafın Değerlendirilmesinde Dikkat Edilecek Noktalar

Bir sanatsal ürün ile duyuşal iletişime (algılamaya) geçmenin ilk aşaması; “bakmak, dinlemek, okumak ve izlemektir.” Bu ilk duyuşal etkileşim neticesinde alıcının (ürünle etkileşime giren kişinin) üründen estetik bir haz elde etmesi mümkündür. Ürünü “çözümlemek ve değerlendirmek” ise, bu duyuşal etkileşimin sonrasındaki aşamalardır. Öncelikle ürünü “anlamayı” gerektirir. Bakmaktan, izlemekten, okumaktan, dinlemekten daha fazlasına; daha yoğun düşünsel, sezgisel yaklaşıma ve daha fazla bilgi birikimine ihtiyaç vardır. Duyuşal etkileşim sonrasında izleyicinin, bir fotoğrafı çözümlemek amacıyla o görüntüyle girdiği etkileşime “Fotoğraf Okuma ve Yorumlama” diyoruz.

- **Fotoğraf Okuma;** görüntü içerisindeki unsurların (içerik, biçim, teknik unsurlarının) “betimlenmesi” işlemini belirtmektedir. Buradaki “okuma” kelimesi, açıkça anlaşılacağı üzere bu kelimenin çağrışımsal anlamından dolayı kullanılmaktadır.
- **Fotoğraf Yorumlama** ise; betimlenen unsurlar ışığı altında “anlamın ortaya konulması”, izleyicinin görüntüden “anlam üretmesi” işlemidir.

Çoğunluğunu fotoğrafçıların oluşturduğu fotoğraf izleyicileri, bir fotoğrafı çözümlemeden önce kestirmeden sonuca gitme eğiliminde, yani doğrudan yargı aşamasına

geçmektedirler. Fotoğraflar üzerinden yapılan seçme, eleme, sıralama, beğenme gibi eylemlere “**Fotoğraf Değerlendirme**” denilmektedir.

Her şeyden önce, bir başkasının foto grafik söylemini yargılayabilmek; fotoğraf tarzları, teknikleri, kuramları ve kültürü hakkında birikime sahip olmayı gerektirir. Yetersiz bilgi birikimi, değerlendirmenin kısıtlı kriterler çerçevesinde yapılmasına neden olur ki, bu da ancak değerlendirmenin yetersizliğinin bir göstergesidir.

Fotoğraf değerlendirmelerine öznel tercihler etki eder, ancak varılan yargıyı desteklemek adına hangi yargı kriterlerinin dikkate alındığı ve bu kriterler çerçevesinde varılan yargının gerekçelerinin açıklanmasına ihtiyaç duyulur.

Genelde kullanılan kriterler teknik, içerik, kuramsal ve özgünlük kriterleridir.

- Teknik kriterde zanaatkarlık boyutuna göre değerlendirme yapılır.
- İçerik kriterinde fotoğrafın ardındaki dünya görüşü ve fikrîsel altyapı değerlendirilir.
- Özgünlük kriterinde fotoğrafın kendisinden sonra gelen çalışmalara ne ölçüde yön verdiği değerlendirilir.
- Kuramsal kriterde ise fotoğrafın gerçekçilik, dışavurumculuk, biçimcilik, işlevsellik gibi sanat kuramlarını ne ölçüde desteklediği üzerine değerlendirme yapılır.

İyi bir “**Fotoğraf Okuru**” olabilmek için bu etkileşimlerin her biri üzerinde yetkinlik sağlanması gerekmektedir. Bunun yanı sıra bir fotoğrafçı, zaten her şeyden önce “iyi” bir fotoğraf okuru olmalıdır. Zira baktığı fotoğrafı okuyamayan, onun üzerine yorum yapamayan bir kişinin, fotoğrafla bir şeyler anlatması kendi başına paradoksaldır.

Hatalardan en fazla uzaklaşan ve etkili bir kompozisyon oluşturabilen fotoğraf değerlidir. Bu değerlendirmede birçok fotoğrafçılık derneğinin kriterleri farklıdır. Bazılarını inceleyecek olursak:

3.3. Fotoğraf Üretim ve Değerlendirme Ölçütleri

Fotoğrafın, gerek slâyt-negatif (film) gerekse dijital olsun değerlendirilişinde ölçütler küçük değişikliklerle de olsa aynıdır. Bu kriterler, genel olarak biçim ve içeriğe göre oluşturulabilir.

3.3.1. Biçimsel Ölçütler

➤ Fotoğrafın Fiziksel Özellikleri:

- Fotoğrafın fiziksel olarak kullanıma uygunluğu: Fotoğrafın sağlam olması yani, çizik, leke veya kalıcı hasar bulunup bulunmaması

- Hangi format filmle çekilmiş olduğu. 35-roll-plaka, dijital vs.(Kullanılan film veya format fotoğrafın değerlendirilme kapasitesinin bilinmesi anlamında önemlidir.)
 - Fotoğraf dijital makineyle çekilmişse çözünürlüğü ve kaydedilme şekli (tif,jpg vs.)
 - SB-Renkli, pozitif-negatif
 - Boyutu:10x15,13x18,18x24 vs.
 - Açık koyu ve renk dengesi.(fotoğrafın az veya çok ışık almış olması onun kullanılabilirliğini etkiler. Aynı şekilde, çekimden kaynaklanan veya zamana bağlı olarak filmlerde görülen renk kaymaları materyalin fiziksel değerlendirilişinde önem taşır.)
 - Fotoğrafta rötuş veya montaj: Resim işleme programlarında fotoğraf aslından çok uzaklaştırılabilmektedir. Fotoğrafa müdahalenin olup olmaması dikkat edilmesi gereken bir konudur
 - Fotoğrafın orijinal veya röprodüksiyon oluşu
- Estetik Özellikler:
- Çok geniş bir yelpazede değerlendirilebilecek bu konu KOMPOZİSYON ana başlığı altında aşağıdaki maddeler gözetilerek değerlendirilir.
 - Belirginlik
 - Bakış yönü
 - Bakış yüksekliği
 - Bakış açısı
 - Bakış Uzaklığı
 - Sadelik
 - 1/3 kuralı veya Oranlar
 - Çizgiler
 - Denge (Simetrik/Asimetrik)
 - Perspektif ve Derinlik
 - Hareket
 - Tekrarlar (Ritim)
 - Işığın kullanımı (Doğal veya Suni ışığın etkili kullanımı)
 - Rengin etkili kullanımı
 - Doku
 - Vurgu

3.3.2. İçerik ltleri

- Doğruluk (Bilgi)
- Anlaşılır olması
- Etkili anlatım (Biçimin içeriği en etkili şekilde ortaya koymuş olması)

Bu bilgilerin yanı sıra genel kabul gören fotoğraf değerlendirme ölçütlerini şöyle sıralayabiliriz:

- İlgi merkezi yeterli mi?
- Belirginlik tam mı?
- Arka plan uygun mu?
- Keskinlik yeterli mi?
- Işık uygun mu?
- Dengeli mi? (kompozisyon dengesi)
- Oranlama iyi mi? (altın oranlar)
- Konu parlaklık oranı çözümlenmiş mi?
- Kadraj tam mı? (bu fotoğraflarda gerekenlerin ayrıca nereden kesilip kadrajlanması gerektiğini göstermiş)
- Bütünlük tam mı?

UYGULAMA FAALİYETİ

Uygulama faaliyetinde daha önceki uygulama faaliyetinde ya da farklı zamanlarda çekmiş olduğunuz fotoğraflar üzerinde aşağıdaki işlem basamaklarını adım adım uygulayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Fotoğrafın netliğini analiz etmek	<ul style="list-style-type: none">➤ Fotoğrafta net olarak görülen bölgenin nerede olduğuna dikkat ediniz.➤ Netlik hatalarının nedenlerini belirlemeye çalışınız.
➤ Yapılan örtücü ayarlarını analiz etmek	<ul style="list-style-type: none">➤ Düşük enstantane değeri kullanılarak çekilen fotoğrafları inceleyiniz.➤ Yüksek enstantane değeri kullanılarak çekilen fotoğrafları inceleyiniz.➤ Bu fotoğraflarda hareket olgusunun fotoğrafa ne şekilde aktarıldığına dikkat ediniz. Varsa hatalar üzerinde değerlendirme yapınız.
➤ Yapılan diyafram ayarlarını analiz etmek	<ul style="list-style-type: none">➤ Net alan derinliğinin fazla ya da az olduğu fotoğrafları ayırınız.➤ Bu fotoğraflarda diyafram değerlerinin etkili bir şekilde kullanılıp kullanılmadığını değerlendiriniz.
➤ Yapılan kompozisyonu analiz etmek	<ul style="list-style-type: none">➤ Çekilen fotoğraflarda kullanılan kompozisyon tekniklerini inceleyiniz.➤ Gerekirse Fotoğrafta Kompozisyon modülüne geri dönerek tekrar ediniz.
➤ Fotoğrafın görsel etkilerini genel olarak değerlendirmek	<ul style="list-style-type: none">➤ Fotoğraflarınızı fotoğraf değerlendirme ölçütlerine göre değerlendiriniz.

KONTROL LİSTESİ

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Fotoğrafın netliğini analiz ettiniz mi?		
2. Yapılan örtücü ayarları analiz ettiniz mi?		
3. Yapılan diyafram ayarları analiz ettiniz mi?		
4. Yapılan kompozisyonu analiz ettiniz mi?		
5. Fotoğrafın görsel etkilerini genel olarak değerlendirdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınız arasında **Hayır** yoksa bir sonraki modüle geçebilirsiniz. Eğer **Hayır** cevabı vermişseniz, yapamadığınız işlemi ve varsa konularını tekrar ederek ya da öğretmeninizden yardım alarak eksikliğinizi gideriniz.

ÖLÇME DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki boşlukları doldurunuz.

1. görüntüler çok parlaktır ve ayrıntılar sadece gölge alanlarda belirgindir.
2. fotoğrafta sadece sınırlı bir bölge çok parlak görüntü verir.
3. Eş zamanlı olmayan flaş hatalarında resmin sadece bir kısmı
4. görüntüde hareket eden etmeyen her eleman bulanıklaştırır.
5. fotoğraftaki nesnelerin ya da üst kısmın çıkmamasıdır.

Aşağıdaki ifadeler doğruysa boşluklara (D), yanlışsa (Y) yazınız.

6. (.....).Eş zamanlı olmayan flaş çekiminde resmin sadece bir kısmı aydınlanmıştır.
7. (.....).Fotoğraf makinesinin tutulması esnasında oluşan hataların çözümü, bu belki de en çok rastlanan hatadır. Diyafram açıkken makinenin hareket ettirilmesinden ötürü olur. Hızlı bir enstantane kullanın. Eğer bu mümkün değilse, daha hızlı bir film kullanın. Fotoğraf makinenizi kurallarına uygun kullanın.
8. (.....).Aşırı pozlandırma hatalarının çözümü, çok hızlı bir enstantane ya da çok küçük bir diyafram açıklığı buna neden olur. Daha yavaş bir enstantane daha geniş bir diyafram açıklığı seçin.
9. (.....).Parlama-yaratıcı kullanım hataları, fotoğrafta ortaya çıkan belirgin olmayan bir parlama ya da bir dizi parlak biçim
10. (.....).Fotoğraflar üzerinden yapılan seçme, eleme, sıralama, beğenme gibi eylemlere “**Fotoğraf Değerlendirme**” diyoruz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	Y
4	D
5	Kompozisyon
6	Fotoğraf makinesinin tutuluşu
7	Sağ- sol
8	Bellek kartı
9	Perspektif
10	Işık miktarı-alan derinliği
11	Netlik derinliği

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	Kontrastları
2	Polarize-mor ötesi filtre
3	85-135 mm
4	Sarı, yeşil ve turuncu filtreler
5	Polarize
6	90mm
7	85mm-135mm
8	Daire

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	Aşırı pozlandırma hatası
2	Flaşlı aşırı pozlandırma
3	Aydınlanmıştır
4	Fotoğraf makinesinin tutulması
5	Paralaks
6	D
7	D
8	Y
9	D
10	D

KAYNAKÇA

- **A'dan Z'ye Dijital Fotoğraf**, Chip Kitap, CHIP.com.tr.
- **Dokuz Eylül Üniversitesi Fotoğraf Topluluğu Ders Notları.**
- GÜMRÜKÇÜ Cengiz Oğuz, **Fotoğrafın Kitabı**, Mevsimsiz Yayınları, Ankara, 2006.
- HEDGECOE John, **Her Yönüyle Fotoğraf Sanatı**, Remzi Kitabevi Yayınları, İstanbul, 1990.
- KILIÇ Levent, **Fotoğrafa Başlarken**, Dost Kitabevi, Birinci Baskı, Ankara 2002.